

P3
7
7 1978:15.1
SERIE
7

Statistiska meddelanden

J 1978: 15.1

Från trycket 7 augusti 1978
Producent STATISTISKA CENTRALBYRÅN, Enheten för fältundersökningar i lantbruket
Förfrågningar Avdelningsdirektör G Olsson, tel 019 - 14 03 20 - 1485

RAPPORTER FRÅN DE OBJEKTIVA SKÖRDEUPPSKATTNINGARNA 1978 ÅKERAREALENS ANVÄNDNING 1978

Preliminära uppgifter

THE USE OF ARABLE LAND 1978

Preliminary data

Definitiva uppgifter beräknas föreligga i början av 1979.

Serie J - JORDBRUK, SKOGSBRUK OCH FISKE

ISSN 0082-0288

Lantbruksföretagen och deras förändringar (jordbruk och skogsbruk). Växtodling och husdjursskötsel, resultat av objektiva skördeuppskattningar, årsväxtrapporter samt galt- och betäckningsstatistik. Sysselsatta i jordbruket. Byggnadsverksamheten i lantbruket. Resultat av ersättningsberäkningar för skördeskadeskyddet. Inkomster och utgifter m m för jordbrukare. Fiskeflottan, saltsjöfiskets fångster samt inkomster och utgifter m m för yrkesfiskare

SAMMANFATTNING

En årlig preliminär arealstatistik utarbetas i anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna. Den definitiva statistiken grundas på de årliga uppgifterna till lantbruksregistret. I denna rapport meddelas de preliminära arealuppgifterna för 1978. Vid jämförelse med 1977 års arealanvändning framgår att odlingen av brödsäd 1978 minskat starkt (23 procent). Nedgången hänför sig till höstvet och höstråg, medan vårveteodlingen ökat. För fodersäd redovisas en arealökning (7 procent) som nästan helt faller på korn. Den totala oljeväxtarealen har ökat betydligt (24 procent). Ökningen kommer helt på vårraps och vårrybs. I övrigt konstateras oförändrad areal slåttervall och en mindre nedgång av matpotatisarealen.

DE OBJEKTIVA SKÖRDEUPPSKATTNINGARNAS METODIK OCH ORGANISATION

De objektiva skördeuppskattningarna baseras på mätningar av skörden på provtyr fördelade över hela landet. På uttagna undersökningsgårdar utför anställd personal (provtagare) erforderligt fältarbete, utläggning och skörd av provtyr, insamling av uppgifter m m. Uttagning av gårdar, fält och provtyr sker med hjälp av sannolikhetsurval.

Fältarbetet är organiserat länsvis i samverkan med lantbruksnämnderna. Dessa anställer erforderlig fältpersonal och svarar för arbetets lokala ledning. Utbildning av ledare och provtagare sker vid centrala och lokala kurser. Fältarbetet utförs enligt detaljerade instruktioner och under kontinuerlig kontroll.

För fullständiga uppgifter om de objektiva skördeuppskattningarnas metodik och organisation hänvisas till Statistiska meddelanden (SM) nr J 1978:7.1.

URVALETS OMFATTNING OCH UTTAGNING

Antalet uttagna provytegårdar 1978 utgjorde ca 12 547. Av dessa har 260 utgått på grund av vägran från jordbrukarnas sida att medverka i undersökningen. På 200 av de uttagna gårdarna har arealen varit förd på andra gårdar eller odlingen varit nedlagd.

Uttagningen av provytegårdarna 1978 har skett från 1977 års lantbruksregister. Urvalspopulationen har avsett brukade gårdar med mer än 2,0 hektar åker.

UPPGIFTSINSAMLING

Uppgifter om åkerarealen och dess användning har inhämtats av provtagarna vid besök under våren för utläggning av provytor. De redovisade arealerna grundar sig på jordbrukarnas uppgifter. Genom summering och avstämning av uppgivna grödarealer mot åkerarealen har provtagarna dock utövat en viss kontroll.

BEARBETNING

Uppgiftsprotokollen har först granskats manuellt och maskinellt. Skattningarna av arealerna har gjorts för skördeområden. Områdesarealerna har adderats till län och hela riket.

De preliminära skattningarna har utförts på samma sätt som föregående år. De har sålunda baserats på lantbruksregistret. De i anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna skattade preliminära arealerna har visat sig bli lägre än de definitiva enligt lantbruksregistret. För att få en prognos av de grödarealer som kan förväntas från lantbruksregistret för 1978 har utförts vissa omräkningar av de primära skattningarna. Dessa har gjorts grädvis inom län. Den aktuella åkerarealen har skattats separat med beaktande av nedläggning och nyodling. De omräknade grödarealerna har anpassats till denna åkerareal.

RESULTAT

I tabell 1 har resultaten för hela riket 1978 sammanställts med definitiva arealuppgifter för 1977 enligt lantbruksregistret. Arealuppgifter för län redovisas i tabell 2.

SUMMARY

In connection with the objective crop yield survey 1978 information on the use of arable land have been obtained. The results are given in tables 1 and 2.

Utgivare: Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm

Ansvärgivare: Lennart Fastbom. Statistiska meddelanden (SM) kan köpas i bokhandeln eller från Liber distribution, 162 89 Vällingby, tel 08 - 89 01 20. Meddelandena utges i bokstavsbetecknade serier efter ämnesområden:

Am	Arbetsmarknad	I	Industri. Branschuppgifter	P	Priser och konsumtion
Be	Befolkning och val	Iv	Industri. Varu- och energiuppgifter	R	Rättsväsen
Bo	Bostäder och fastigheter	J	Jordbruk, skogsbruk och fiske	S	Socialvård
F	Företag	K	Kreditmarknad	T	Transport och kommunikationer
H	Handel	N	Nationalräkenskaper och offentliga finanser	U	Utbildning, forskning och kultur
HS	Hälsa- och sjukvård				

Published by the National Central Bureau of Statistics, Fack, S-102 50 Stockholm, Sweden

Statistiska meddelanden (Statistical Reports) may be obtained from Liber distribution, S-162 89 Vällingby, Sweden.

TABELL 1 ÅKERAREALENS ANVÄNDNING SOMMAREN 1978 - BRUKNINGSENHETER MED MER ÄN 2 HEKTAR ÅKER
THE USE OF ARABLE LAND, THE WHOLE COUNTRY - FARMS WITH MORE THAN 2 HECTARES OF ARABLE LAND

VÄXTSLAG	AREAL ENLIGT		ÖKNING ELLER MINSKNING	
	OBJ SKÖRDEUPP- SKATTNING 1978 HEKTAR	LANTBRUKS- REGISTRET 1977 HEKTAR	1978 I FÖRHÅLLANDE TILL 1977 HEKTAR	PROCENT
BRÖDSÄD: HÖSTVETE	226474	319280	-92806	-29,0
VÄRVE	64517	57000	+ 7517	+13,1
HÖSTRÄG	81053	110917	-29864	-26,9
VÄRRÄG	1684	1367	+ 317	+23,1
SUMMA BRÖDSÄD	373728	488564	-114836	-23,5
FODERSÄD: KORN	721555	641315	+80240	+12,5
HÄVRE	490219	491219	- 1000	- 0,2
BLANDSÄD	63917	62590	+ 1327	+ 2,1
SUMMA FODERSÄD	1275691	1195124	+80567	+ 6,7
BALJVÄXTER	11310	11031	+ 279	+ 2,5
OLJEVÄXTER: HÖSTRÄPS	47630	48623	- 993	- 2,0
VÄRRÄPS	45790	31942	+13848	+43,3
HÖSTRYBS	14254	15117	- 863	- 5,7
VÄRRYBS	46468	28156	+18312	+65,0
ÖVR. OLJEVÄXTER	1088	1462	- 374	-25,5
SUMMA OLJEVÄXTER	155230	125300	+29930	+23,8
GRÖNFODER- OCH ENSILAGEVÄXTER	27079	24340	+ 2739	+11,2
VALL: SLÄTTERVALL PÅ ÅKER (INKL VALL TILL FRÖ)	690955	692842	- 1887	- 0,2
BETESVALL PÅ ÅKER	210513	203543	+ 6970	+ 3,4
SUMMA VALL	901468	896385	+ 5083	+ 0,5
POTATIS: MATPOTATIS (INKL TIDIGPOTATIS)	32939	35369	- 2430	- 6,8
POTATIS FÖR TILLV AV STÄRKELSE OCH RÄSPRIT	12339	11466	+ 873	+ 7,6
SUMMA POTATIS	45278	46835	- 1557	- 3,3
SOCKERBETOR	52496	53523	- 1027	- 1,9
ÖVRIGA VÄXTSLAG	28503	29209	- 706	- 2,4
HELTRÄDA	67659	67300	+ 359	+ 0,5
SLÄTTER- OCH BETESVALL, EJ UTNYTTJAD	14168	16896	- 2728	-16,1
ANNAN OBRUKAD (EJ NEDLAGD) ÅKER	13252	18456	- 5204	-28,1
TOTAL ÅKERAREAL	2965862	2972963		

TABELL 2 AKERAREALSENS ANVÄNDNING SOMMAREN 1978. HEKTAR
THE USE OF ARABLE LAND, COUNTIES

LÄN	HÖSTVETE	VÄRVETE	HÖSTRÄG	VÄRRÄG	SUMMA BRÖDSÄD
STOCKHOLMS	12472	5413	1560	4	19449
UPPSALA	15273	9936	2605	3	27817
SÖDERMANLANDS	16985	6599	3989	27	27600
ÖSTERGÖTLANDS	40193	6606	10397	33	57229
JÖNKÖPINGS	602	215	551	31	1359
KRONBERGS	344	149	918	59	1470
KALMAR	9503	1116	7672	25	18316
GÖTLANDS	9199	346	5241	43	14829
BLEKINGE	1981	1223	3240	59	6503
KRISTIANSTADS	11174	3022	11503	417	26116
MALMÖHUS	46675	6212	15629	756	69272
HALLANDS	4732	1003	3265	2	9002
GÖTEBORGS O BOHUS	1984	412	751	19	3166
ÄLVSEORGS	3843	570	1501	40	5954
SKARABORGS	36441	3055	7096	54	46646
VÄRMLANDS	2493	59	511	25	3088
ÖREBRO	5628	3988	2783	16	12415
VÄSTMANLANDS	5977	14482	1373	7	21839
KOPPARBERGS	723	47	240	9	1019
GÄVLEBORGS	210	45	173	9	437
VÄSTERNORRLANDS	5	6	26	17	54
JÄMTLANDS	23	-	1	8	32
VÄSTERBOTTENS	6	10	28	15	59
NORRBOTTENS	8	3	-	6	17
HELA RIKET	226474	64517	81053	1684	373728

TABELL 2 (FORTS)

LÄN	KORN	HAVRE	BLANDSKÖ	SUMMA FÖDERSKÖ	BALJVVÄXTER
STOCKHOLMS	24488	18339	1724	44551	155
UPPSALA	54693	22822	9490	87005	284
SÖDERMANLANDS	31526	35816	1541	68883	715
ÖSTERGÖTLANDS	39134	34100	6779	80013	3967
JÖNKÖPINGS	12678	20493	5359	38530	75
KRONBERGS	9580	12242	2879	24701	36
KALMAR	25044	16737	4063	45844	639
GÖTLANDS	22531	3088	569	26188	689
BLEKINGE	8421	1800	514	10735	15
KRISTIANSTADS	56947	8323	1682	66952	698
MALMÖHUS	88065	15917	1132	105114	813
HALLANDS	40078	23072	2320	65470	878
GÖTEBORGS O BOHUS	11150	18038	3279	32467	92
ÄLVSEORGS	24364	45751	4026	74141	520
SKARABORGS	50567	97604	5342	153513	594
VÄRMLANDS	25886	25161	1863	56910	94
ÖREBRO	32591	32364	498	65453	365
VÄSTMANLANDS	42829	31150	4002	77981	487
KOPPARBERGS	28290	6558	647	35495	117
GÄVLEBORGS	23349	13271	1110	37730	28
VÄSTERNORRLANDS	18281	2798	1368	22447	14
JÄMTLANDS	10282	896	465	11643	3
VÄSTERBOTTENS	27885	2780	2562	33227	15
NORRBOTTENS	8896	1099	703	10698	17
HELA RIKET	721555	490219	63917	1275691	11310

TABELL 2 (FCRTS)

LÄN	HÖSTRÄPS	VÄRRÄPS	HÖSTRYBS	VÄRRYBS	ÖVRIGA OLJEVÄXTER	SUMMA OLJEVÄXTER
STOCKHOLMS	784	2867	1350	1757	-	6758
UPPSALA	44	5838	672	1177	24	7755
SÜDERMANLANDS	428	4606	1781	3326	-	10141
ÖSTERGÖTLANDS	4024	1198	4268	16890	140	26520
JÖNKÖPINGS	82	420	118	638	-	1258
KRONOBERGS	34	331	63	177	-	605
KALMAR	1446	389	261	723	7	2826
GÖTLANDS	1185	517	1408	1139	129	4378
BLEKINGE	252	1207	9	12	-	1480
KRISTIANSTADS	5181	1460	684	244	158	7727
MÄLMÖHUS	33237	1487	2460	72	594	37850
HALLANDS	72	2938	23	2568	3	5604
GÖTEBORGS O BOHUS	5	871	17	306	-	1199
ÄLVSEORGS	5	2358	35	1395	-	3793
SKARABORGS	697	7149	593	7681	5	16125
VÄRMLANDS	5	1133	59	2768	23	3988
ÖREBRO	125	3953	338	2862	-	7278
VÄSTMANLANDS	21	6474	54	1292	-	7841
KOPPARBERGS	-	565	52	1316	-	1933
GÄVLEBORGS	3	29	9	125	5	171
VÄSTERNORRLANDS	-	-	-	-	-	-
JÄMTLANDS	-	-	-	-	-	-
VÄSTERBOTTENS	-	-	-	-	-	-
NORRBOTTENS	-	-	-	-	-	-
HELA RIKET	47630	45790	14254	46468	1088	155230

TABELL 2 (FORTS)

LÄN	GRÖNFODER OCH ENSILAGE- VÄXTER	SLÄTTERVALL PÅ ÅKER (INKL VALL TILL FRÖ)	BETESVALL PÅ ÅKER	SUMMA GRÖNFODER OCH VALL
STOCKHOLMS	167	13602	5807	19576
UPPSALA	651	21003	6657	28311
SÜDERMANLANDS	516	21767	7060	29343
ÖSTERGÖTLANDS	1206	39221	6984	47411
JÖNKÖPINGS	819	43066	9739	53624
KRONOBERGS	549	24142	7785	32476
KALMAR	1864	41990	14887	58741
GÖTLANDS	1476	19300	8616	29392
BLEKINGE	197	8768	5402	14367
KRISTIANSTADS	1764	35117	18827	55708
MÄLMÖHUS	2159	26970	13946	43075
HALLANDS	1507	23675	13325	38507
GÖTEBORGS O BOHUS	541	22181	7345	30067
ÄLVSEORGS	1045	53798	17456	72299
SKARABORGS	1019	43663	13325	58007
VÄRMLANDS	1602	40312	11508	53422
ÖREBRO	716	19871	7149	27736
VÄSTMANLANDS	198	15565	4769	20532
KOPPARBERGS	652	19962	5125	25739
GÄVLEBORGS	634	29263	6706	36603
VÄSTERNORRLANDS	1351	30081	5788	37220
JÄMTLANDS	2619	26071	5291	33981
VÄSTERBOTTENS	1794	46042	5064	52900
NORRBOTTENS	2033	25125	1952	29110
HELA RIKET	27079	690955	210513	928547

TABELL 2 (FORTS)

LÄN	SOCKER- BETOR	ÖVRIGA VÄXTSLAG	HELTRÄDA	SLÄTTERVALL OCH BETES- VALL EJ UT- NYTTJAD	ANNAN OBRUKAD ÅKER	TOTAL ÅKERÅREAL
STOCKHOLMS	-	634	7784	293	280	99480
UPPSALA	-	1170	7778	369	359	160848
SÖDERMANLANDS	-	411	5861	148	712	143814
ÖSTERGÖTLANDS	-	2003	5058	379	280	222860
JÖNKÖPINGS	-	1541	941	151	357	97916
KRONOBERGS	-	1076	531	542	379	61816
KALMAR	3752	3953	2065	738	604	137478
GÖTLANDS	3814	1090	2188	269	74	82911
BLEKINGE	1251	4415	387	178	235	39566
KRISTIANSTADS	12682	13682	753	388	823	185529
MALMÖHUS	30453	19214	1357	399	805	308352
HALLANDS	544	4592	1192	499	300	126588
GÖTEBORGS O BOHUS	-	691	2248	495	426	70851
ÄLVSEBORGS	-	1553	2502	1195	564	162521
SKARABORGS	-	6975	4791	1305	463	288419
VÄRMLANDS	-	1624	4045	1362	1230	125763
ÖREBRO	-	2562	2786	238	390	119223
VÄSTMANLANDS	-	290	4970	175	528	135043
KOPPARBERGS	-	1116	1599	283	651	67952
GÄVLEBORGS	-	1024	2010	619	816	79438
VÄSTERNORRLANDS	-	1294	1417	1179	470	64095
JÄMTLANDS	-	653	440	541	176	47469
VÄSTERBOTTENS	-	1011	2571	1305	628	91716
NORRBOTTENS	-	1207	2385	1078	1702	46214
HELA RIKET	52496	73781	67659	14168	13252	2965862

1) INKLUSIVE POTATIS.